

روش شناسی پژوهش‌های کمی (8)

انواع مطالعات

آشنایی با انواع مطالعات

انواع مطالعات

- یک تحقیق از زوایای مختلف قابل تقسیم بندی است و برای پاسخ به سوال پژوهش و همچنین با در نظر گرفتن معذوریتهای اجرایی، بار مالی و مباحث اخلاقی باید بهترین شیوه مطالعه تعیین شود.

مطالعات بنیادی و کاربردی

- **مطالعات کاربردی:** مطالعاتی که برای نتایج آنها در زمان و مکان تحقیق کاربردی متصور است مانند بررسی عوامل خطر بیماریهای قلبی-عروقی در کشور
- **مطالعات بنیادی:** مطالعاتی که برای توسعه دانش بشری انجام می شوند ولی برای نتایج آنها کاربرد شناخته شده ای در زمان و مکان مورد مطالعه وجود ندارد مثلاً بررسی اثرات بی وزنی در فضا بر تولید مثل تک سلولیهها
- **مطالعات بنیادی/کاربردی:** مطالعاتی که هر دو خصوصیت فوق را با هم داشته باشند

مطالعات کمی و کیفی

■ **مطالعات کمی:** متغیرها سنجیده و برای تحلیل اطلاعات و بسط نتایج به جامعه از روشهای آماری استفاده می شود

مطالعات کیفی: مفاهیم به جای متغیرها سنجیده می شوند و هدف درک عمیق روابط در نمونه ها است نه تعمیم آنها به جامعه؛ لذا روشهای تحلیل محتوا جای روشهای آماری را در تجزیه و تحلیل و تفسیر نتایج می گیرند

مطالعات فردی و مطالعات اکولوژیک

■ **مطالعات فردی:** اطلاعات افراد تک به تک جمع آوری می شود مانند بررسی رابطه بین مصرف سیگار و فشارخون

■ **مطالعات اکولوژیک:** اطلاعات جوامع مختلف با هم مقایسه می شوند مانند بررسی درصد شیوع پرفشاری خون در شهرهای مختلف کشور و بررسی ارتباط آن با ارتفاع از سطح دریا، در این مطالعه جمعیت هر شهر و حتی یک استان به عنوان یک گروه در نظر گرفته می شود

مطالعات اولیه و ثانویه

■ **مطالعات اولیه:** مطالعاتی هستند که بر روی نمونه های اصلی مانند انسانها، حیوانات، سلولها و یا مواد شیمیایی مستقیماً انجام می شوند

■ **مطالعات ثانویه:** مطالعاتی هستند که بر روی نتایج مطالعات اولیه انجام می شوند مانند مطالعات کتابخانه ای، مطالعات مرور ساختاریافته و متاآنالیز

مطالعات مشاهده ای و مداخله ای

■ **مطالعات مشاهده ای:** یعنی بررسی و سنجش متغیرها بدون تاثیرگذاری بر آنها مانند مقایسه میزان یادگیری دانشجویان دختر و پسر

■ **مطالعات مداخله ای:** یعنی تاثیرگذاری بر روی متغیرهای مستقل و بررسی تاثیرات این تغییرات بر روی متغیرهای وابسته مانند مقایسه تاثیر غذاهای کم نمک در مقایسه با غذاهای معمولی بر فشار خون بیماران مبتلا به پرفشاری خون

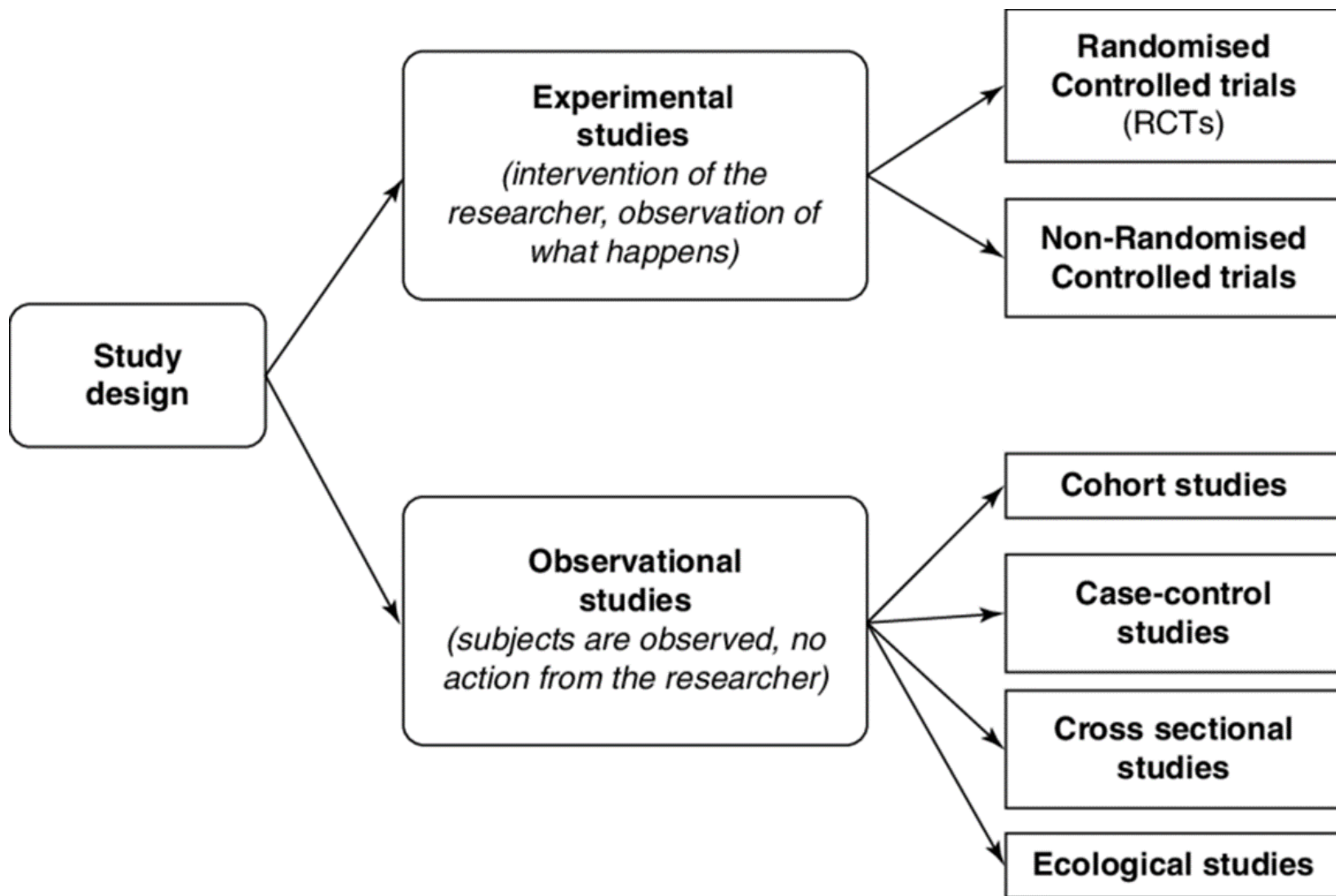
مطالعات توصیفی و تحلیل

■ **مطالعات توصیفی:** مطالعاتی هستند که برای تعیین میانگین یک متغیر در جامعه و یا تعیین فراوانی یک پدیده بکار می روند مانند تعیین میانگین نمرات دانشجویان در دروس اختصاصی و یا تعیین درصد دانشجویانی که در دروس اختصاصی نمره الف کسب نموده اند

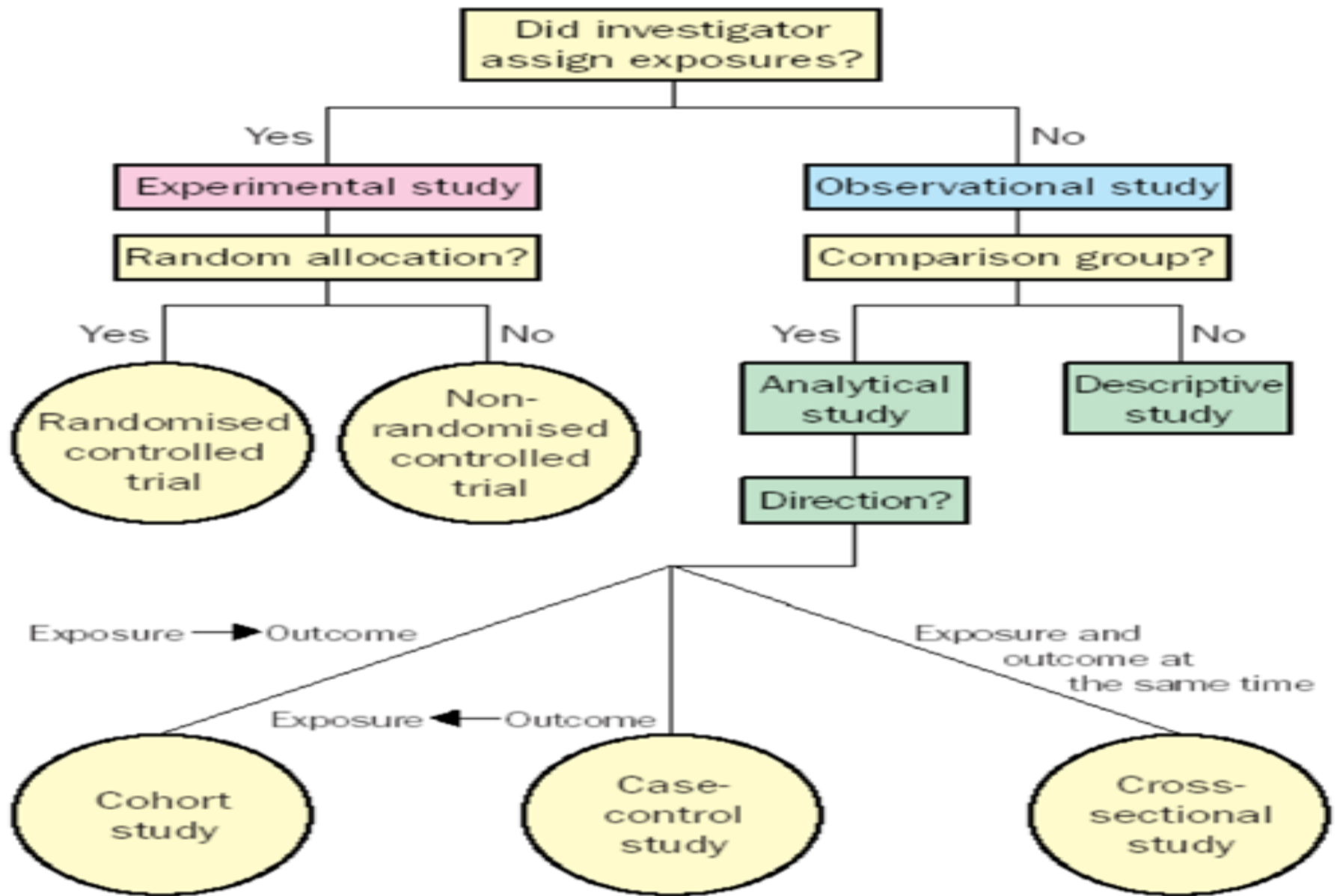
■ **مطالعات تحلیلی:** مطالعاتی هستند که برای تعیین ارتباط بین متغیرها بکار می روند مانند بررسی رابطه بین بومی بودن و نمره کسب شده در امتحان جامع علوم پایه کشوری

مطالعات مقطعی و مطالعات طولی

- **مطالعات مقطعی:** مطالعاتی هستند که در یک نقطه از زمان تمام متغیرها سنجیده می شود مانند بررسی رابطه بین متوسط مدت فعالیت بدنی در روز و سطح چربیهای سرم که در یک زمان نمونه خون گرفته شده و هم زمان پرسشنامه در مورد فعالیتهای بدنی پر می شود
- **مطالعات طولی:** مطالعاتی هستند که متغیرهای مستقل و وابسته با تقدم و تاخر زمانی جمع آوری می شوند
- **مطالعات آینده نگر** که متغیر مستقل ثبت و در آینده وقوع متغیر وابسته سنجیده می شود
- **مطالعات گذشته نگر** که متغیر وابسته در زمان حال ثبت و بر اساس پرسشگری و یا بررسی مستندات متغیر مستقل در گذشته تعیین می گردد

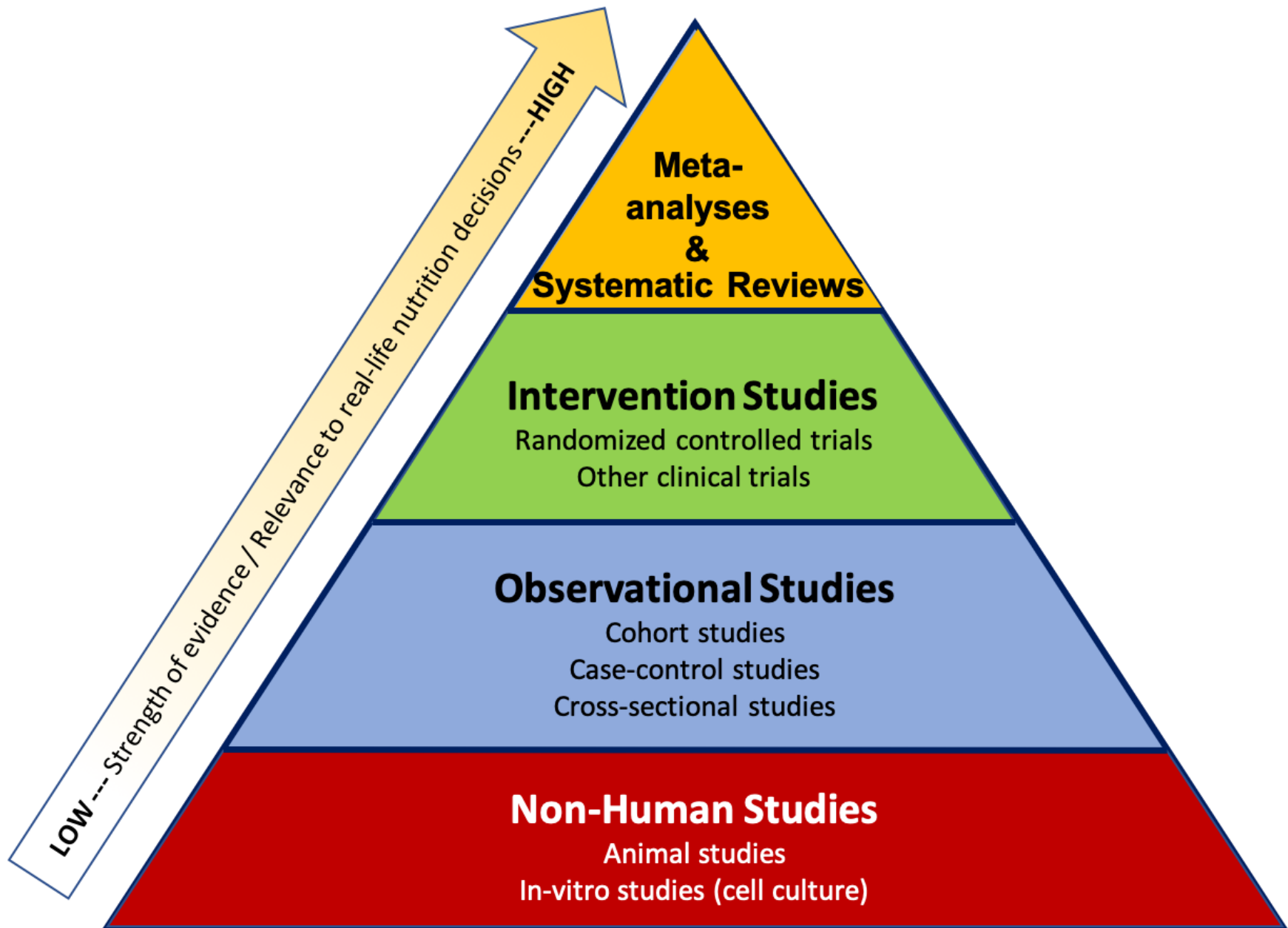
Types of Study

(From Grimes and Schulz, *Lancet* 2002; 359: 57-61)

Question type	Example	Type of study
Therapy	Is this intervention more effective than another?	RCT
Diagnostic Test	How accurate is this diagnostic test?	Independent, blind comparison to a Gold Standard
Prognosis	What is the likely outcome, progression or survival time for this condition?	Cohort Study > Case Control > Case Series
Harm / Etiology	What are the causes of this condition or state of affairs?	RCT > Cohort Study > Case Control > Case Series
Prevention	How to reduce the risk of disease	RCT > Cohort Study > Case Control > Case Series
Cost-effectiveness	Is intervention x more cost-effective than intervention y?	Economic Analysis
Quality of Life	What will be the quality of life for the patient with this condition following this intervention etc.?	Qualitative Study

***In each case a systematic review of all the available studies is better than an individual study. A systematic review will compare several RCTs that have studied the same treatment & aggregate results.**

سوالاتی برای شما

بهترین نوع مطالعه را برای عناوین زیر تعیین نمایید. برای هر مطالعه ممکن است بیش از یک روش قابل بیان باشد و در ضمن از ابعاد مختلف یک مطالعه ممکن است مشخصات متعدد داشته باشد مثلاً هم کاربردی باشد، هم کمی، هم تحلیلی و هم گذشته نگر

1. بررسی عوامل موثر بر میزان فعالیتهای بدنی دانشجویان

2. بررسی ارتباط بین میزان بروز سرطانهای پوست با میزان شدت مواجهه مستقیم با نور خورشید

3. سنجش شدت فشار روانی وارد بر بازماندگان زلزله بم

4. مقایسه اثرات دو شیوه مسواک زدن در کاهش پلاکهای دندانی

5. بررسی نقاط قوت و ضعف آموزش روش تحقیق به شیوه از راه دور